

7/362
G.K. 32

T.C.
ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

.../.../2016

Sayı :30824082-610/ 673
Konu :Muğla Milletvekili
Av.Akın ÜSTÜNDAĞ'ın
Yazılı Soru Önergesi

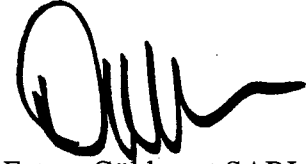
05 Şubat 2016

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİS BAŞKANLIĞINA

- İlgi: a) TBMM Başkanlığı'nın 16/12/2015 tarihli ve 43452547-120.00-7-[7/362]-7613 sayılı yazısı.
b)Başbakanlığın 24.12.2015 tarihli ve 31853594-610-2-159-4172 sayılı yazısı.

Muğla Milletvekili Av.Akın ÜSTÜNDAĞ'ın Sayın Başbakanımıza yönelmiş olduğu, Sayın Başbakanımızın da Bakanlığımız koordinatörlüğünde cevaplandırılmasını tensip ettikleri TBMM 7/362 Esas numaralı yazılı soru önergesine ilişkin cevabımız ekte sunulmuştur.

Bilgilerinizi ve gereğini arz ederim.

Fatma Güldemet SARI
Bakan

EK:
Cevap Yazısı (3 Sayfa)

DAĞITIM:
Gereği:
TBMM Başkanlığına

Bilgi:
Başbakanlığa

MUĞLA MİLLETVEKİLİ
SAYIN AV.AKIN ÜSTÜNDAĞ'IN
TBMM 7/362 ESAS SAYILI
YAZILI SORU ÖNERGESİNE AİT
SORULAR VE CEVAPLARI

SORULAR:

Ülkemizin ve Muğla'nın önemli bir doğal güzelliği olan Milas İlçesi, Boğaziçi (Bargilya) Mahallesi, 17. yüzyılda çevre il ve ilçelere tuz sağlayan, sonraki yıllarda ise yılda 3-4 defa farklı ürünler yetiştirilen tarımsal faaliyetleri ile bilinen ve yakın bir zamanda ekonomisi turizm ve balıkçılığa dönen bölge, bu kez de balıkçılık sektörünün getirdiği sorunlarla da boğuşmaktadır.

Kış aylarında göçmen kuşlara ev sahipliği yapan Boğaziçi'nde (Bargilya), 380 hektarlık alanda beslenen kuş türleri arasında başta Pelikanlar olmak üzere; Boz Ördek, Yeşilbaş, sakarca, Macar Ördeği, Sakarmeke, Balıkçıl, Flamingo, Kaz, Su Tavuğu'na sıklıkla rastlanırken, plansız yerleşim, gelişigüzel ticaret alanları kurulması nedeniyle kuş türleri yok olma tehlikesi ile karşı karşıya kalmıştır. Öte yandan balıkçılık ve turizm faaliyetleri nedeni ile önemli ölçüde kirlilik yaşanan bölgede deniz, kuşların yaşamları olumsuz etkilenmektedir. Türkiye'de festival yapılan ilk köy olma özelliğini de taşıyan, turizm ve balıkçılıkla geçinen Boğaziçi sakinleri, Hükümetten eşsiz doğası ve denizi ile yaz turizminin revaçta olduğu beldelerine sahip çıkılmasını beklemektedir.

Bu kapsamda;

1-Dörttepe ve Meşelik mahalleleriyle sınırları birbirine karışan Boğaziçi Mahallesi'ndeki çevre sorunları konusunda çevre ve deniz kirliliğini önlemeyi hedefleyen planlanmış bir projeniz var mıdır?

2-Denizi, cennet kumsal ve koyları, lezzetli deniz ürünleri, tarihi Bargilya antik şehri, turistik tesisleri, golf merkezleri, kuş cenneti ile yerli ve yabancı turistin tercih ettiği bölgede; ulaşım başta olmak üzere, plansız yerleşme, çevreye gelişigüzel dökülen moloz yığınlarının yarattığı kirliliğe ilişkin bir master plan düşünülüyor mu?

3-Özellikle bölgedeki işletmelerden kaynaklanan kirlilik nedeniyle Mazı ve Kemikler Dere'si adeta mikrop saçmakta,oluşan kirlilik doğrudan denize dökülmektedir. Mazı ve Kemikler Deresi ile çevre su kaynaklarının ıslahı için DSİ tarafından yürütülen bir proje mevcut mudur?

4-Özellikle yılda birkaç kez ürün aldığı ekilebilir verimli toprakların korunması yönünde Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı tarafından geliştirilmiş bir proje mevcut mudur?

CEVAPLAR:

1-Bakanlığımız tarafından 2014-2016 yıllarını kapsayacak şekilde Denizlerde Bütünleşik Kirlilik İzleme Projesi yürütülmektedir. Proje ile tüm denizlerimizde ve boğazlarda kirlilik izlenmektedir.

Proje kapsamında Ege Denizinde toplam 65 noktada izleme çalışması yapılmaktadır. Soru önergesinde adı geçen Milas ilçesi, Boğaziçi Mahallesi'ni de içine alan su yönetim biriminde toplam 6 noktada, yılda 2 kez olmak üzere kirlilik izleme faaliyetleri yürütülmektedir.

Bütünleşik kirlilik izleme çalışmaları deniz suyu, sediman, biyota matrislerinde fizikokimyasal, kimyasal ve biyolojik izlemeleri içermektedir. Bu matrislerden deniz suyu, kıyı ve geçiş sularını da kapsayacak şekilde;

- Sıcaklık, iletkenlik (tuzluluk), ışık geçirgenliği (seki diski derinliği), çözünmüş oksijen ve oksijen doygunluğu, toplam fosfor (TP) ve çözünmüş anorganik fosfor (DIP/PO4-P), toplam çözünmüş anorganik azot (DIN) $[(NO_3 + NO_2 + NH_4)]$, silikat ve klorofil-a parametreleri ölçülmekte,
- Mikroplastik çalışması yapılmakta,
- TRIX İndeksi hesaplanarak, denizlerin ötrofikasyon riski hesaplanmakta,
- Karadeniz ve Akdeniz'de radyoaktivite çalışmaları yapılmakta,
- Kıyı sularında yapılan izleme sonuçları Kentsel Atıksuların Arıtılması Yönetmeliği'ne göre yorumlanmakta, hassas, az hassas ve gri alanlar haritalandırılmakta,
- Ekolojik durumu belirleyen biyolojik parametreler, fitoplankton, makro flora, bentik ile demersal balık biyoçeşitliliği ve bolluğu izlenmekte,
- Sedimanda, metal, toplam organik karbon ve toplam organik azot, çok halkalı aromatik bileşikler (PAH), halojenli hidrokarbonlar (PCB), pestisitler ve mikroplastik izlenmekte, yönelim analizi yapılarak kirlilik trendleri belirlenmekte,
- Biyota türleri olarak kıyısız alanlarda denizlerdeki kirlilik biyoindikatörü olarak kabul edilen barbun balıklarda (*Mullus barbatus*) ve midyede (*Mytilus galloprovincialis*) ağır metaller ve organik kirleticiler izlenmektedir. Sonuçlar Türk Gıda Kodeksi ve FAO standartları gibi ulusal ve uluslararası kriterlere göre değerlendirilmektedir.
- Su Çerçeve Direktifi'ne göre, Ekolojik Durum ve Kimyasal Durum ve,
- Deniz Stratejisi Çerçeve Direktifi'ne göre durum belirlenmektedir.

Bakanlığımızca, Muğla İlinde 2015 yılının ilk 11 ayında toplam 1139 denetimde Çevre Kanunu'na aykırı faaliyet gösteren ve kirliliğe sebebiyet veren işletmelere 871.623 TL idari para cezası uygulanmıştır. Denetimlere aralıksız devam edilmektedir.

Ayrıca deniz kirliliğini önlemenin hedeflenmesi hususunda Gemilerden Atık Alınması ve Atıkların Kontrolü Yönetmeliği kapsamında Muğla İlinde Mavi Kart sistemi uygulanmakla birlikte, 37 adet atık alım noktası mevcuttur. Bahse konu bölgede İl Müdürlüğümüz denetim personellerince 08.01.2016 tarihinde yapılan denetimde herhangi bir olumsuz duruma rastlanmamıştır.

2-Herkes sağlıklı ve dengeli bir çevrede yaşama hakkına sahiptir. Bu hak, temel bir insan hakkı olarak Anayasamızın 56'ncı maddesi ile Anayasa düzeyinde hukuk sistemimize dahil edilmiş olup çevre politikalarımızın esasını oluşturmaktadır. 2872 sayılı Çevre Kanunu'nun 11'nci maddesi büyükşehir belediyeleri ve belediyeler atıkların bertarafından sorumludurlar. 5393 sayılı Belediye Kanunu'nun 14'üncü maddesine göre Büyükşehir Belediyeleri atık yönetimi hizmeti verirler.

Söz konusu soruda bahsi geçen moloz yığınları ile ilgili yasal düzenleme ise 18/03/2004 tarihli ve 25406 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Hafriyat Toprağı, İnşaat ve Yıkıntı Atıklarının Kontrolü Yönetmeliği ile yapılmış olup aynı Yönetmeliğin 8'inci maddesine göre büyükşehirlerde büyükşehir belediyeleri, hafriyat toprağı, inşaat/yıkıntı atıkları ile doğal afet atıklarının toplanması, geçici biriktirilmesi, taşınması, geri kazanılması ve bertarafı ile ilgili yönetim planı hazırlamakla yükümlüdürler.

Muğla İlinde moloz yığınlarının düzenli olarak depolanması ve bertarafının sağlanması amacıyla Büyükşehir Belediyesince oluşturulmuş olan Hafriyat Döküm Sahaları mevcuttur. Ayrıca moloz yığınlarının çevreye dökülmesinin engellenmesi amacıyla bölgede İl Müdürlüğümüz teknik personeline rutin kontroller yapılmaktadır.

3-Bahse konu bölgede İl Müdürlüğümüz denetim personellerince gerçekleştirilen denetimde dere boyunca herhangi bir illegal deşarj tespit edilmemiştir.

4-Bilindiği üzere, tarım topraklarının korunması, geliştirilmesi ve sürdürülebilir planlı arazi kullanımı konusundaki çalışmaların yapılması ile tarım arazilerinin izinsiz olarak amaç dışı ve yanlış kullanımlarının önlenmesi amacıyla hazırlanan 5403 sayılı Toprak Koruma ve Arazi Kullanımı Kanunu 19.07.2005 tarih ve 25880 sayılı Resmi Gazete' de yayımlanarak da yürürlüğe girmiştir.

Bu kapsamda 5403 sayılı Toprak Koruma ve Arazi Kullanımı Kanunu ile; sanayi, turizm, yerleşim yeri vb. alanların planlamalarının tarım arazileri üzerine yapılması gibi sebepler ile toprak arazilerinin yoğun ve yaygın bir şekilde kaybolmasının önlenmesi, tarımın en önemli unsuru olan toprağın, tarımın diğer konularıyla birlikte ele alınarak hizmetlerin bütünlük içerisinde yürütülmesi sağlanmaktadır.

5403 sayılı Toprak Koruma ve Arazi Kullanımı Kanununun 13 üncü maddesinde, mutlak tarım arazileri, özel ürün arazileri, dikili tarım arazileri ile sulu tarım arazileri tarımsal üretim amacı dışında kullanılamayacağı, ancak alternatif alan bulunmaması ve Toprak Koruma Kurulunun uygun görmesi, şartıyla bu maddede sayılan istisnalar için tarım dışı kullanım taleplerine izin verilebilmektedir.

Ayrıca, yapılacak faaliyetten dolayı çevre tarım arazilerinin zarar görmesini engellemek amacıyla Toprak Koruma Projesi hazırlanmaktadır. Yine aynı Kanun kapsamında tarım arazilerinin izinsiz olarak amacı dışında kullanıldığının tespit edilmesi durumunda idari yaptırımlar uygulanmaktadır.

Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığınca, tarım arazilerinin korunmasına yönelik olarak önemli çalışmalar yürütülmektedir. Bu kapsamda Arazi Kullanım Planları hazırlanmakta, ilgili kurumlarla işbirliği içinde ulaşım, konut, enerji, sulama vb. yatırımların mümkün olduğunca bu tarım alanlarının dışında uygun alanlara yönlendirilmesi sağlanmaktadır. Ayrıca, büyük ovaların belirlenmesi çalışmaları yürütülmekte olup, bu çalışma ile verimli tarım alanlarının korunması amaçlanmaktadır.

Önergede belirtilen hususlar ile ilgili olarak Orman ve Su İşleri Bakanlığı ile Muğla Valiliğinden de bilgi istenilmiş olup, Bakanlığımıza iletilmesi akabinde tarafınıza gönderilecektir.

